

Γεν. Πύος Παπαβής

Γεννηθείς τῷ 1779 καὶ ἀποθιώσας τῷ 1853

ΙΑΚΩΒΟΣ ΡΙΖΟΣ

Ο ΡΑΓΚΑΒΗΣ

Ο πατήρ του 'Ιακώβου 'Ρίζου του 'Ραγκαβῆ ἦν Γεώργιος, υἱὸς 'Ιακώβου, καὶ ἔγγονος 'Εμμανουήλ, κοινῶς λεγομένου Μανέ, υἱοῦ 'Ανδρονίκου, τοῦ Μεγάλου 'Ρήτορος τοῦ Πατριαρχείου, ὃν ὁ Καντεμίριος λέγει « ἐκ τοῦ εὐγενοῦς οἴκου τῶν 'Ραγκαβῆ » (de la noble famille des Rangabé), αἰνιττόμενος προφανῶς τοὺς ἀπογόνους τοῦ Αὐτοκράτορος τῆς ε' ἑκατονταετηρίδος, ὧν εἰς ἴδρυσε καὶ τὴν ἐν 'Αθήναις, κατὰ τὴν ὁδὸν τῶν Τριπόδων, φερώνυμον αὐτοῦ ἐκκλησίαν 'Αγίου Νικολάου τοῦ 'Ραγκαβῆ.

Μήτηρ τοῦ 'Ιακώβου ἦν ἡ μεγάλη σεβασμοῦ ἐν Φαναρίῳ τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἀπολαύουσα 'Ραλοῦ, ἀδελφῆ τοῦ ἡγεμόνος 'Αλεξάνδρου Σούτσου, τοῦ τελευταίου ἄρξαντος ἐν Βλαχίᾳ πρὸ τῆς 'Ελληνικῆς ἐπαναστάσεως. Πρὸς πάππου δὲ θεία του ἦν ἡ κ. Τωαννίτη, ἥτις διὰ τὴν κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους σπανίαν παιδείαν τῆς ἐξόχως ἐξετιμᾶτο καὶ ὑπὸ τῶν τότε ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐδρευόντων ξένων διπλωματῶν, καὶ παρ' ἧ διετηροῦντο τὰ ἀποδεικτικὰ ἔγγραφα τῆς καταγωγῆς τῆς οἰκογενείας.

Ὁ 'Ιακώβος, γεννηθεὶς περὶ τὸ 1780, ἔλαχεν, ὡς οἱ πλεῖστοι τῶν τότε Φαναριωτῶν, ἐπιμελεστάτης ἀνατροφῆς, ἐγκρατέστατος ὧν τῆς τε 'Ελληνικῆς καὶ τῶν ξένων φιλολογιῶν, μάλιστα δὲ τῆς Γαλλικῆς καὶ τῶν 'Ασιατικῶν γλωσσῶν, τῆς 'Οθωμανικῆς, τῆς Περσικῆς καὶ τῆς 'Αραβικῆς ἐντριβέστατος προσέτι γενόμενος.

Τὸν θεῖόν του ἡγεμόνα Σούτσον εἰς τὴν πρώτην αὐτοῦ Αὐθεντείαν παρακολουθήσας, ἔλαβε παρ' αὐτοῦ τὸν βαθμὸν Κε-

μίσσου. Εἶτα δέ, μετὰ τὴν λήξιν τῆς Αὐθεντείας, ἐπανελθὼν εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἐνυμφεύθη τὴν Ζωὴν Λαπόθου, προύχοντος τῆς Θεσσαλίας ἐγκατεστημένου ἐν Κωνσταντινουπόλει, καὶ ἐπέδότη εἰς τὴν ἀνατροφὴν τῶν τέκνων του, ἣν ἤθελεν Ἑλληνοπρεπῆ καὶ πατριωτικὴν.

Ὅτε τῷ 1818 ὁ Αὐθέντης Ἀλέξανδρος Σοῦτσος (Ἀλέκο-Βόδας) ἐκλήθη ἐκ νέου εἰς τῆς Βλαχίας τὴν ἡγεμονίαν, τὸν ἀνεψιὸν του ἀφῆκεν ἐν Κωνσταντινουπόλει ὡς ἐπιτετραμμένον ἀντιπρόσωπόν του (Καποῦ-κεχαγιάν), ἐπὶ ἑν ἔτος, μεθ' οὗ τὴν ἐπίσημον ταύτην θέσιν εἰς τὸν κ. Ἀριστάρχην, τὸν πάππον τοῦ νῦν Μεγάλου Λογοθέτου ἐπαφείς, μετεκάλεσε τὸν ἀνεψιὸν του παρ' ἑαυτῷ, καὶ τὸν διώρισε πρῶτον μὲν Ποστέλνικον, εἶτα δὲ Σπαθάριον, τὰ δύο τότε ἀνώτατα ἀξιώματα ἐν Δακίᾳ, ἧτις κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους ἐθεωρεῖτο ὡς καταφύγιον τοῦ Ἑλληνισμοῦ, προπαρασκευαστικὸν τῆς μελλούσης αὐτοῦ ἀναστάσεως.

Τοιαύτη ἐντελῶς ἦν ἡ ἐποψις ὑφ' ἣν ὁ Ἰάκωβος Ρ. Ραγκαβῆς ἐθεώρει ὅς κατέλαβεν ὑψηλὰς θέσεις. Ἡ πρώτη αὐτοῦ μέριμνα ὑπῆρξε νὰ ἰδρῦσῃ ἐν Βουκουρεστίῳ τὸ μέγιστον καὶ πληρέστατον τῶν Ἑλληνικῶν γυμνασίων ὅσα ποτὲ μέχρι ἐκείνου εἶχον ὑπάρξει ὅπου Ἕλληνες διητῶντο. Καὶ ὡς Γυμνασιάρχην μὲν μετεκαλέσατο τὸν Βαρδαλάχον ἐξ Αἰγύπτου, ὡς καθηγητὰς δὲ τὸν Γ. Γεννάδιον καὶ ἄλλους ἐκείνου ἐφαμίλλους, τὸν δὲ Κλεόβουλον ὡς πρῶτον μνητὴν καὶ εἰσαγωγέα τῆς τότε νεοφανοῦς ἀλληλοδιδασκτικῆς μεθόδου.

Μετὰ δὲ τὴν πλήρη εὐδωσιν τοῦ Γυμνασίου, οὗ πολλοὶ τῶν φοιτητῶν ὑπῆρξαν μετ' οὗ πολὺ πρωτοστάται τοῦ Ἰεροῦ λόχου, ὡς ἄλλην πρωτίστην ἐθνικὴν ἀνάγκην ἐξετίμησε τὴν σύστασιν Ἑλληνικοῦ Θεάτρου, καὶ διὰ πολλῶν ἀγώνων καὶ κόπων ἐπέτυχεν ἐντελῶς, στρατολογήσας μεταξὺ τῶν λογιωτέρων τότε νεανιῶν, ὧν τινες, ὡς φερ' εἶπεῖν ὁ Σωμάκης, κατέλαβον μετὰ ταῦτα καὶ ἐπισήμους πολιτικὰς θέσεις ἐν Ἑλλάδι, καὶ ἐμπνεύσας αὐτοῖς πατριωτικὸν ὑπὲρ τῆς ἐθνικῆς σκηνῆς ἐνθουσιασμόν.

Συγχρόνως δ' εἶχε λάβει γνῶσιν τῆς Ἐταιρίας, ἧτις ἦν παντὸς αὐτοῦ τοῦ βίου τὸ ὄνειρον, καὶ ταχθεὶς ἐν αὐτῇ, διετέλει εἰς ἀδιακόπους ἀτομικὰς σχέσεις μετὰ Γεωργίου τοῦ Ὀλυμπίου

καὶ τῶν ἄλλων πατριωτῶν, οὓς ἐκάλυπτε διὰ τῆς θέσεως καὶ τῆς ἐπιρροῆς του. Προσεπάθει δὲ διὰ πλαγίων νύξεων νὰ καταστήσῃ εὖνον τῷ ἐπιχειρήματι καὶ τὸν θεῖόν του, τὸν Αὐθέντην, ὅστις, ὡς ὁ Ἰάκ. Ραγκαβῆς, διηγεῖτο πολλάκις μετέπειτα, ἦν μὲν ἐν γνώσει αὐτοῦ, καὶ ἤρχετο ὑπὲρ τῆς ἐπιτυχίας του, ἀλλ' ὡς ἐκ τῆς θέσεώς του προσεποιεῖτο ἄγνοιαν πλήρη.

Τὸν θάνατον τοῦ ἡγεμόνος Σούτσου ἀπέδωκάν τινες εἰς δηλητηρίασιν ὑπὸ τῶν Ἑταιριστῶν. Ἄλλ' ἠξέυρομεν ὅτι ὁ ἀνεψιός του, εἰς οὗ τὰς ἀγκάλας παρέδωκε τὸ πνεῦμα, διέψευσε πολλάκις τοῦτο ὡς ἐντελῶς ἀνυπόστατον. Μετὰ τὴν ἐκρηξιν δὲ τῆς ἐπαναστάσεως ἐν Δακίᾳ, ὁ Ἰάκ. Ραγκαβῆς παρηκολούθησε τὴν χήραν ἡγεμονίδα εἰς Βρασσοῦν τῆς Τρανσυλβανίας, τὸ τότε καταφύγιον τῶν ἐκ Δακίας φυγάδων. Ἐκεῖ δὲ, θεὶς ἐν ἀσφαλεῖ τὴν οἰκογένειάν του, ἔσπευσεν ὀπίσω εἰς τὸ στρατόπεδον τοῦ Ὑψηλάντου, ἵνα συνεργασθῇ μετ' αὐτοῦ. Ἀλλὰ μετὰ λύπης βαθείας του εἶδε μετ' οὐ πολὺ ὅτι πᾶσαι αἱ προτροπαὶ του, καὶ πᾶσαι αἱ συμβουλαὶ ἅς ἡ γνώσις τῶν τόπων καὶ τῶν πραγμάτων τῷ ὑπηγόρευον ἀπέβησαν μάταιαι, μὴ εἰσακουόμεναι, καὶ ἀπογνοὺς ἀπῆλθε μετ' οὐ πολὺ δὲ εἶδεν ἐν ἀπελπισίᾳ μετὰ τὴν ἡρωϊκὴν θυσίαν τοῦ Ἱεροῦ Λόχου ἐπελθοῦσαν τὴν ἀποτυχίαν ἣν εἶχε προῖδει καὶ προαγγεῖλει.

Ἐκτοτε ἡ στερεὰ ἀπόφασίς του ἦν νὰ κατέλθῃ εἰς τὴν ἤδη ἀναβιοῦσαν Ἑλλάδα. Ἐπειδὴ ὅμως διὰ πρόσωπα γνωστὰ ἢ διὰ τῆς Αὐστρίας διάβασις εἰς τὴν Ἑλλάδα ἦν τότε ὄλως ἀδύνατος, μετέβη οἰκογενειακῶς εἰς Ὀδησοῦν, ἐλπίζων νὰ κατορθώσῃ τοῦτο διὰ θαλάσσης καὶ τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Ἀλλὰ καὶ τοῦτο ἀπεδείχθη σχεδὸν ἀδύνατον. Προσέτι δὲ καθήκον εἶχε νὰ ἐξασφαλίσῃ ὀλίγα τινὰ μέσα ὑπάρξεως εἰς τὴν οἰκογένειάν του, ἣν θὰ κατέλειπεν ἐστερημένην παντὸς πόρου, διότι ἡ ὀθωμανικὴ κυβέρνησις εἶχε δημεύσει πάντα τὰ κτήματα αὐτοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει, ὡς Ἕλληνας προὔχοντος, καὶ μάλιστα ὡς ἑταιριστοῦ.

Διὰ ταῦτα ἡ ἀπέλευσις του ἀνεβλήθη μέχρι τῆς ἐκλογῆς τοῦ Κυβερνήτου Καποδιστρίου, ὅτε ἀπεφάσισε νὰ μεταβῇ εἰς Παρισίους, ἵνα ἰδῇ τὸν ἄνδρα εἰς οὗ τὰς χεῖρας ἔμελλε ν' ἀνατεθῇ τῆς Ἑλλάδος ἡ τύχη. Συγχρόνως δὲ τῆς ὁδοπορίας του σκοπὸς ἦν καὶ νὰ συμβουλευθῇ καὶ προμηθευθῇ βιβλία τινὰ

ἀναγκαῖα εἰς σύγγραμμα εἰς οὐ τὴν σύνταξιν εἶχεν ἐπιδοθῆ ἐν Ὀδησσῷ, θεωρῶν αὐτὸ ἀναγκαῖον εἰς τὴν νεολαίαν τῆς ἀναγεννηθείσης Ἑλλάδος. Ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς συνεντεύξεως ταύτης ἀπῆλθεν ἐν ἀπογοητεύσει· διότι ὁ νέος κυβερνήτης, παρεξηγῶν πιθανῶς τὴν πρόθεσίν του, καὶ ὑπολαμβάνων ὅτι ἦλθε ἵνα θέσιν ἐπιδιώξῃ, τῷ εἶπεν ὅτι δὲν βλέπει διατὶ νὰ θέλῃ νὰ κατέλθῃ εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἐν ᾧ αὐτὸς ἦτον Κωνσταντινουπολίτης!

Οὐχ ἦττον κατῆλθεν ἄμα ἠδυνήθη, ἀλλ' οὔτε ὑπὸ τοῦ Κυβερνήτου, οὔτε ὑπὸ τῶν μετὰ ταῦτα ἀρχῶν ἐζήτησεν ἢ ἔλαβέ ποτε θέσιν, λέγων ὅτι θεωρεῖ ἑαυτὸν εὐδαίμονα διότι συνετέλεσθη τὸ φίλτατον τῶν ὀνείρων του, τοῦ νὰ ζῆ ἐν τῇ πατρίδι του ἐλευθέρα. Μόνον δ' ἐπὶ τινὰ χρόνον τῷ ἐζητήθη καὶ ἐδέχθη νὰ χρησιμεύσῃ ὡς διερμηνεὺς καὶ μεταφραστὴς παρὰ τῇ Ἑλληνοτουρκικῇ ἐπιτροπῇ, ἕνεκα τῶν ἐκτάκτων του γνώσεων τῶν Ἀσιατικῶν γλωσσῶν καὶ τῆς Ἑλληνικῆς.

Τὸ ἔργον περὶ ὃ εἶπομεν ὅτι ἤρξατο ἐν Ὀδησσῷ ἀσχολούμενος καὶ δ' ἐπεράτωσε πολλὰ ἔτη μετὰ ταῦτα, ἦν τὸ ἐπιγραφόμενον «Ἑλληνικά», τρίτομος γεωγραφικὴ καὶ ἱστορικὴ περιγραφή, ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτέρων χρόνων μέχρι τῶν νεωτέρων, πασῶν τῶν Ἑλληνικῶν χωρῶν ἃς ἐνόμιζε μελλούσας ν' ἀποτελέσωσι τὸ ἐλεύθερον κράτος, σύγγραμμα καὶ διὰ τὰς βαθεῖας ἐρεύνας, καὶ διὰ τὴν ἀκρίβειαν καὶ χάριν τῆς γλώσσης, ἐκτεκτον ἐχόν τὴν ἀξίαν διὰ τοὺς χρόνους καθ' οὓς ἐγράφη.

Ἀλλ' ἡ συγγραμικὴ αὐτοῦ ἱκανότης πολὺ καὶ πρὶν εἶχεν ἐκδηλωθῆ. Ὡς ὁ πατὴρ του Γεώργιος εἶχε μεταφράσει ἐμμέτρως τὸν «πιστὸν βοσκὸν» τοῦ Γουαρίνη, καὶ ὁ πάππος του Ἰάκωβος, καὶ ὁ τούτου ἀδελφὸς Ἰωάννης, ἦσαν ποιηταί, οὕτω καὶ ὁ ἡμέτερος Ἰάκωβος ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας ἐπεδόθη εἰς τὴν ποίησιν, καὶ ἐξείργασθη, πλὴν πολλῶν πρωτοτύπων λυρικῶν ποιημάτων, εἰς ἃ διαλάμπει εὐφυΐα καὶ καλλιπέεια, μεταφράσεις ἀριστουργημάτων τινῶν τῆς γαλλικῆς δραματικῆς ποιήσεως, μετ' ἀπαραμίλλου ἀκριβείας, καὶ καλλιτεχνικώτατα ἀποδοὺς στίχον πρὸς στίχον. Οὐ μόνον δ' ἡ ὁμοιοκαταληξία αὐτοῦ ἐστὶ πάντοτε πλουσία καὶ ἀνεπίληπτος, ὅπερ πρέπει νὰ θεωρηθῆ ὡς τὸ στοιχειωδέστερον προσὸν τῶν ἀξιοῦντων τὴν δάφνην τοῦ ποιητοῦ, ἀλλὰ καὶ ἡ γλώσσά του οὐδέποτε ἐκπίπτει

τῆς εὐγενείας καὶ καθαρότητος ἣτις πρέπει εἰς τὴν ποίησιν, οὕσαν τὴν ὑφίστην τῆς γλώσσης καλλιτεχνίαν. Ὁ Ἰάκ. Ρίζος ὁ Νερουλός, δικαίως θαυμάζων τὴν μετάφρασιν αὐτοῦ τῆς Φαίδρας τοῦ Ῥακίνου, ἔγραψε δι' αὐτὴν τὸ ἐπόμενον ἐπιγράμμα :

«Ὁ Ῥίζος ὁ Ἰάκωβος μετέφρασε Ῥακῖνον,
Αὐτὸν ἐκεῖνος, ἢ αὐτὸς μετέφρασεν ἐκεῖνον.»

Καὶ ἐν μεταγενεστέροις δὲ χρόνοις οὐδέποτε ἐπαύσατο περὶ τὴν ποίησιν ἀσχολούμενος, καὶ μετέφρασε καὶ ἄλλα δράματα, ὡς τοῦ Ῥακίνου τὴν Ἀνδρομάχην, καὶ ἔγραψε καὶ πρωτότυπα (τὸν Κόρεσσον), ἀνταποκρινόμενα κατὰ τὸν τύπον καὶ τὰ ἐξωτερικά τῶν πλεονεκτημάτων πρὸς τὰς μεταφράσεις του. Ἐν δὲ τῶν δραματικῶν τούτων ἔργων του ἐστὶν ἡ «Ἐπάνοδος τῶν Μουσῶν», δραματικὴ σύνθεσις εὐφυστάτη, πνεύουσα ποίησιν καὶ πατριωτισμὸν. Ἔργον δὲ σπανίας ἀξίας δι' οὗ ἐπλούτισε τὴν Ἑλληνικὴν φιλολογίαν, ἐστὶν ἡ δίτομος μετάφρασις του τῆς Αἰνειάδος τοῦ Βιργιλίου εἰς ἑξαμέτρους ἐντελεστάτους, καὶ ἕκαστον εἰς ἕκαστον τοῦ πρωτοτύπου ἀνταποκρινόμενος. Ἐξεδόθη δὲ τὸ ἀριστοτέχνημα τοῦτο ἐν Κωνσταντινουπόλει, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ μεταφραστοῦ, συμβάντα τῷ 1855, ἐνῷ ἡσχολεῖτο περὶ τὴν ἔκδοσιν τῶν Ἑλληνικῶν του. Τὸν τρίτον τόμον αὐτῶν τῷ ἔφεραν, μόλις ἐκδοθέντα, ἐκ τοῦ τυπογραφείου τοῦ Ἀντωνιάδου, καὶ λαθῶν δ' αὐτὸν εἰς τὰς χεῖράς του, τὸν εἶδεν ἐλαφρῶς μειδιάσας, καὶ τὸν ἀπέδωκεν εἰπὼν γαλλιστί : «Œuvre posthume !» Τῷ ὄντι δὲ τῇ ἐπαύριον τὴν πρῶϊαν παρέδωκε τὸ πνεῦμα. Ὁ ἐκδότης παρέλειψεν ἔκτοτε τὴν ἔκδοσιν καὶ τοῦ τετάρτου τόμου, περιέχοντος τοὺς ὀνομαστικούς πίνακας, οὓς ὁ συγγραφεὺς εἶχε παρασκευάσει.

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῶν ὀλίγων τούτων βιογραφικῶν σημειώσεων παρατίθεμεν ὧδε τὸ κάτωθι ποίημα, μεστὸν χάριτος καὶ τρυφερότητος, τὸ ὁποῖον μετ' ἐνδιαφέροντος, ἐσμὲν βέβαιοι, θὰ διέλθωσιν οἱ ἀναγνώσται τοῦ Ἡμερολογίου, οὐ μόνον διότι τυγχάνει ἄγνωστον σχεδόν, καθὼ ἀποσπασθὲν ἐκ συλλογῆς πρὸ ἑξηκονταετίας περίπου ἐκδοθείσης, ἀλλὰ καὶ διότι ἀναφέρεται πρὸς τὸν υἱὸν του Ἀλέξανδρον, τὸν πολὺν τουτέστι πατριάρχην τῆς νεωτέρας ἑλληνικῆς φιλολογίας, τὸν πρύτανιν

ἐκ τῶν συγχρόνων πεζογράφων καὶ ποιητῶν, τὸν καὶ ἡμέτερον πολῦτιμον συνεργάτην κ. Ἀλέξανδρον Ρ. Ραγκαβῆν, τοῦ ὀποίου ἡ ἔξοχος ἐν τοῖς γράμμασι καὶ τῇ κοινωνίᾳ θέσις δὲν εἶνε βεβαίως ἀνάγκη νὰ εἴπωμεν κατὰ πόσον ὑπερηκόντισε τὴν προφητείαν τῆς μούσης καὶ τῆς πατρικῆς στοργῆς τοῦ ἀειμνήστου γεννήτορος.

Ὁ υἱός μου Ἀλέξανδρος εἰς Μόναχον.

Εἰς τὸν κῆπὸν μου εἰς τόπον εὐθαλῆ καὶ ἀνθισμένον.
 Εἶχα ἓνα περιστέρι ἐκεῖ μέσα γεννημένον,
 Εἶχε χάριν, εἶχε κάλλος ἢ ἐκ φύσεως στολή του,
 Καὶ κατέστραπτ' ἡ ὠραία χρυσωμένη κεφαλή του.
 Ἦτον ἔξυπνον, νοῆμον, καὶ μὲ τὴν μικρότητά του
 Μ' ἔδειχνε παντοιοτρόπως τὴν αἰσθητικότητά του.
 Εἰς τοὺς κόλπους μου τὸ εἶχα, τὰ πτερά του ἐφιλοῦσα,
 Τὸ ἀνέτρεφα μὲ πόθον καὶ τὸ ὑπεραγαποῦσα.
 Μὲ αὐτὸ παρηγορούμουν εἰς τὰς ὥρας τῶν δεινῶν μου,
 Καὶ τὸ ἔβλεπα ὡς φίλον καὶ τοῦ βίου κοινωνόν μου.
 Ἔτρεμα μὴν τύχη βέλος, μήπως ὄρνις τὸ πηράξῃ,
 Καὶ τὸ ἔδειχνα τὸν δρόμον ποῦ καὶ πότε νὰ πετάξῃ.
 Ἐκεῖ αἴφνης ἓνας μέγας αἰτὸς ἀπὸ τὰ νέφη
 Καταβαίνει, τὸ ἀρπάζει καὶ ὁρομαῖος ἐπιστρέφει.
 ὦ θεέ! ὅπταν εἶδα πῶς ἐχάθη ἀπ' ἐμπρός μου,
 Ἔχασα καὶ τὰς αἰσθήσεις καὶ τὴν χοῆσιν τοῦ νοός μου.
 Φεύγω, τρέχω μετὰ πόθου καὶ σχεδὸν μετὰ μανίας,
 Καὶ μανθάνω πῶς ἐπῆρε τὴν ὁδὸν τῆς Γερμανίας.
 Προχωρῶ καὶ μὲ ἀγῶνας καὶ μὲ βάσανα μυρία
 Φθάνω τέλος ὅπου κεῖται ἡ εὐδαίμων Παυαρία.
 Ἐκεῖ βλέπω . . . ὦ τί θεά! εἰς μεγάλην πεδιάδα
 Ἐπὶ ἄρματος τὸν Ἄρην, ἐπὶ θρόνου τὴν Παλλάδα.
 Βλέπω ὄρος, τὸ γνωρίζω, καὶ μὲ φαίνεται ἔδικόν μας.
 Καὶ τῶ ὄντι εἶν' ἐκεῖνος, εἶν' ὁ θεῖος Ἐλικὼν μας.
 Τοῦ ἀρχαίου τοῦ ἐδάφους πῶς καὶ πότε ἀπεσχίσθη!
 Ἀπὸ γῆν τὴν Ἑλληνίδα πότε, πῶς μετεκομίσθη!
 Ἐκεῖ φαίνεται ὁ Ἀπόλλων μὲ ἀκτῖνας φωτισμένους,
 Ἀπὸ ὄλην τὴν χορείαν τῶν Μουσῶν τριγυρισμένους.
 Καὶ κρατῶν μετὰ τῆς λύρας εἰς τὸ δεξιὸν τοῦ χέρι . . .
 Τὸ κρατεῖ! . . . τὸ φίλτατόν μου, τὸ καλόν μου περιστέρι.